Advokatfirmaet Thallaug ANS
ved Advokat Oddvar Møllerløkken
Postboks 354
2602 LILLEHAMMER

Trondheim, 20.09.2019

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
[Deres ref.]	2019/10657	Marianne Solheim Salvesen

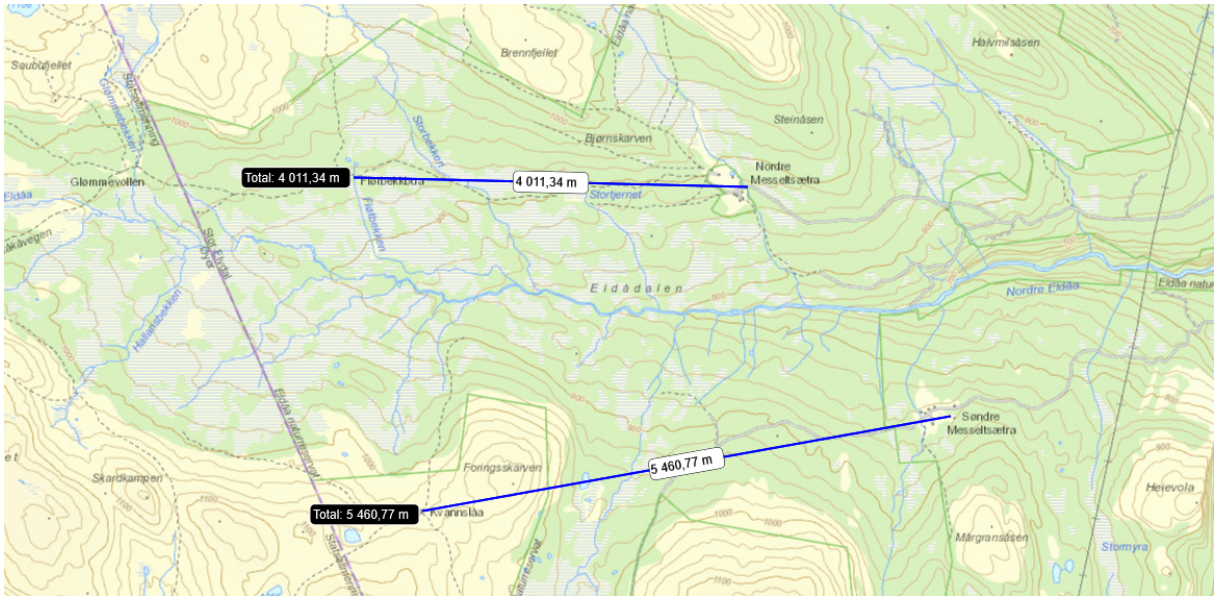
Avgjørelse i klagesak – avslag på søknad om motorferdsel i forbindelse med fellefangst i Eldåa naturreservat i Stor-Elvdal kommune

Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannen i Innlandets vedtak om avslag på søknad om dispensasjon til motorferdsel på snødekt mark i forbindelse med viltstell i Eldåa naturreservat. Klager gis ikke medhold.

Du representerer Messelt utmarksområde ved grunneierne Torunn Messelt, Eirik Messelt, Knut Håkon Burchardt og Ellen Burchardt. Vi viser til klage datert 03.05.2019 på Fylkesmannen i Innlandets vedtak av 28.03.2019. Det ble gitt utsatt klagefrist til 10.05.2019. Klagen anses derfor fremmet innenfor fristen. Klagesaken ble oversendt til direktoratet fra Fylkesmannen i Innlandet i brev av 22.08.2019.

Sakens bakgrunn
Fylkesmannen i Innlandet har i vedtak av 28.03.2019 gitt Messelt utmarkslag dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med frakt av materiell, utstyr og ved inn til buene Kvannslåa, Simla, Skrasla og Fløtbekkbua, med hjemmel i § 7 e i verneforskrifta. Det ble stilt en rekke vilkår til denne dispensasjonen. Søknad om motorisert ferdsel i forbindelse med viltstell ble avslått med hjemmel i naturmangfoldloven (nml.) § 48 og er det som danner grunnlaget for klagen.

Det er beskrevet to kjøreruter inn til de fire buene, en på hver side av dalen. En rute går via Nordre Messeltsetra og til buene Skrasla, Fløtbekkbua og Simla og en går via Søndre Messeltsetra og til Kvannslåa. Det er opplyst om at viltstelltiltakene hovedsakelig skal følge de samme ferdselsårene som skal brukes til frakt av utstyr inn til buene.

Viltstelltiltakene som er tema for klagesaken er fellefangst av mår, mink og rødrev og oppsynsarbeid i viltstellområdet. Fylkesmannen vurderte at dette må anses som vanlig jakt og fangst etter viltloven og at dette derfor ikke hører inn under verneforskriftens § 7 k. Siden det ikke er åpnet for motorisert ferdsel til jakt utover utfrakt av felt elg, hjort eller bjørn, måtte saken vurderes etter nml. § 48.

I vurderingen av om dispensasjon skulle gis mente Fylkesmannen at trasèvalget for fellefangsten var uproblematisk med tanke på verneverdiene og verneformålet. De viser til at kjøringen i forbindelse med sjekk av fellene/viltstell i hovedsak følger eksisterende stier eller traktorveier. Videre viser de til at påvirkningen på naturverdiene antakelig ikke vil bli særlig stor ved bruk av snøskuter på godt snødekt mark.

Fylkesmannen vurderte at det å gi dispensasjon i dette tilfellet ville gi negativ miljøvirkning i form av støy og forurensning. De mener at omfanget av viltstell-tiltaket er relativt stort og at den samlede belastningen blir stor dersom det også gis tillatelse til motorferdsel i forbindelse med fellefangst.

Det ble videre pekt på at området er en del av nasjonalt villreinområde i regional plan og at motorferdselen kan forstyrre villrein som befinner seg i området. De mener tiltaket ikke kan vurderes som en forbigående forstyrrelse, fordi en innvilgelse av søknaden vil føre til en tur i uka gjennom hele vintersesongen i flere år fremover.

Nødvendigheten av viltstellet ble også vurdert. Fylkesmannen mener at behovet for predatorkontroll ikke er prekært i dette reservatet. Det vises også til at det ikke finnes forskning som viser at denne type viltstell har noen positiv innvirkning på fuglebestanden.

Fylkesmannen la betydelig vekt på presedenseffekten en dispensasjon til bruk av motorisert ferdsel til viltstell vil ha. De viser til at de ikke er kjent med at dette er vanlig praksis, og til at det ikke er ønskelig at det skal bli det i verneområdene.

Klagen
I klagen viser du til at Messelt utmarksområde har forvaltet viltet i sitt område gjennom flere generasjoner. Bakgrunnen for at det drives fellefangst i området er å holde bestanden av skogsfugl og rype stabil. Du mener tiltaket faller inn under verneforskriftens § 7 k. Det vises til at det i forbindelse med vern av området ble klart kommunisert at et vern ikke skulle påvirke viltstellet som hadde blitt utøvd i lang tid i dette området.

Utmarkslaget har hatt dispensasjon for bruk av snøskuter over en lang periode. Kjøringen som det er behov for i forbindelse med viltstellet vil foregå i gran- og bjørkeskog på snødekt mark og vil hovedsakelig foregå langs markerte stier eller traktorvei. Villreinen blir ikke berørt av dette fordi det ikke er forvaltning oppe på fjellet.

Det vises til at Fylkesmannen har lagt til grunn et for høyt antall turer i vedtaket. Det anslås at behovet er ca 14 turer totalt for viltstell (sjekke feller en gang i uken) i løpet av perioden januar til april.

Til slutt vises det til at et avslag på dispensasjon påvirker grunneiernes økonomi negativt.

Fylkesmannens vurdering av klagen
Fylkesmannen har vurdert klagen 22.08.2019. Fylkesmannen mener at behovet for dette viltstelltiltaket ikke ble tatt opp i forbindelse med at området ble vernet. Selv om tiltaket ikke strider mot formålet med vernet eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig, mener de at det heller ikke vil bidra positivt. Det aktuelle tiltaket innebærer ikke en bagatellmessig eller forbigående forstyrrelse, selv om antall turer er noe redusert i forhold til det som opprinnelig ble lagt til grunn i vedtaket. Fylkesmannen mener fortsatt at tiltaket kan forstyrre noe villrein i området og viser til føre-var prinsippet. Videre vises det til den presedenseffekten en dispensasjon vil kunne ha.

Miljødirektoratets vurdering
Klageinstansen kan etter forvaltningsloven § 34 prøve alle sider av saken ved klagebehandlingen, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klageinstansen kan videre selv treffe vedtak i saken, eller oppheve vedtak og sende saken tilbake til underinstansen for helt eller delvis ny behandling.

I verneområdene er det i de fleste tilfeller strengere regler for motorferdsel en det som følger av motorferdselloven, blant annet for å unngå støy og forstyrrelser for dyrelivet. Det er videre en overordnet målsetting å holde motorferdselen i verneområdene på et minimum og begrense den til det som er nødvendig.

I vernevedtaket for dette området er det gitt uttrykk for at forbudet mot motorferdsel i verneområdet skal håndheves strengt og at det er kjøring med snøskuter på godt snødekt mark som hovedsakelig er aktuelt dersom dispensasjon skal gis.

Det følger av verneforskriftens § 7 j at det kan gis dispensasjon til nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 g og i og § 7 b, c, d og k. Selv om viltstelltiltakene skulle regnes som forvalting av vilt etter verneforskriftens § 7 k, mener vi dette ikke får betydning for resultatet i saken. Dispensasjon er uansett ikke noe som skal gis selv om vilkårene er til stede, men noe som kan gis. Det må derfor uansett foretas en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis, jfr nml. § 48.

I vurderingen av om dispensasjon skal gis vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltakene som det søkes dispensasjon for ha betydning. Videre vil de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonstiltak blir innvilget i fremtiden være en del av vurderingen. De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 inngår også i vurderingen.

Formålet med naturreservatet er som tidligere nevnt å bevare et område med en bestemt type natur i form av ei bekkekløft og store forekomster av gammel skog med preg av urskog, og skog med naturlig dynamikk. I tillegg foreligger det ulike typer kravfulle og sjeldne plante-, lav- og sopparter i området. Vi er enig med Fylkesmannen i at påvirkningen på naturverdiene ikke vil bli særlig stor ved bruk av snøskuter langs eksisterende stier og traktorveier på godt snødekt mark. Tiltaket vil

imidlertid innebære en tur i uka gjennom hele vintersesongen over flere år. Tiltaket kan derfor ikke anses som forbigående eller bagatellmessig.

Vegetasjonen og dyrelivet i naturreservatet er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Det er observert villrein i området, spesielt på sørsiden av dalen. Ukentlig kjøring medfører både støy og forurensning, og kan virke forstyrrende på villreinen. Det er heller ikke utenkelig at villreinen i årene fremover i større grad vil trekke ned i skogsterrenget.

Når det også skal kjøres i forbindelse med frakt av utstyr og liknende til de fire hyttene i området, mener vi den totale belastningen på økosystemet ville bli stor dersom dispensasjon skulle gis.
I utgangspunktet kan all jakt regnes som forvaltning av vilt. Grensedragningen mellom det som må regnes som vanlig jakt etter viltloven og forvaltning av vilt etter verneforskriftens § 7 k i kan derfor være vanskelig. Vi mener det er grunn til å være restriktiv med å gi dispensasjon til motorferdsel til tiltak som er ordinær jakt etter viltloven. Dersom det gis dispensasjon til motorisert ferdsel til denne type viltstell, vil dette kunne ha en presedenseffekt, som vil kunne medføre en ytterligere økt belastning på økosystemet i verneområdet.

Vi kan for øvrig ikke se at denne type viltstell er nødvendig for å opprettholde bestanden av skogsfugl og rype.

Vedtak
Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannen i Innlandets vedtak, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Knut Fossum	Marianne Solheim Salvesen
Seksjonsleder	Seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Fylkesmannen i Innlandet Postboks 987 2604 LILLEHAMMER